

№127 (20391) 2013-рэ илъэс ШЭМБЭТ БЭДЗЭОГЪУМ и 13

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Бэдзэогъум и 14-р — урысые почтэм и Маф

Почтэм июфышіэхэу ыкіи иветеранхэу лъытэныгъэ зыфэтшІыхэрэр!

Шъуисэнэхьат епхыгъэ мэфэкіым — урысые почтэм и Мафэ фэші тыгу къыддеlэу тышъуфэгушlо!

ЦІыфхэр жъугъзу зэлъызыгъзізсырэ почтэм сыдигъуи мэхьанэшхо зэриlагъэу къэнэжьы. Непи техникэм ылъэныкъокlэ гъэхъэгъэшхохэр щыіэхэми, ціыфхэр жъугъэу зэльыіэсынхэмкіэ анахь іэрыфэгъу амалэу щытыр почтэр ары. Почтэм щылажьэхэрэм яюф хэшіыкізу фыряізм, ІэпэІэсэныгьэу ахэльым, яюфшіэн зэрегугьухэрэм бэкіэ яльытыгь нэбгырэ миллион пчъагъэмэ ящы эныгъэ къырык ющтыр, сатыур зэхэщагъэ зэрэхъущтыр, къэралыгъо къулыкъухэмрэ институтхэмрэ шlуагъэ къатэу Іоф зэрашіэщтыр.

ЛІэшіэгъу пчъагъэ хъугъэу шъо тхыгъэхэр, гъэзетхэр, журналхэр, бандерольхэр, посылкэхэр цыфхэм аlэкlэшъогъахьэх, джырэ телекоммуникационнэ технологиехэр къызфэшъогъэфедэх, ціыфхэм яфэіофашіэхэм ягъэцэкіэнкіэ кізу щыт екіоліакіэхэр къэшъогъотых.

Шъуисэнэхьат джыри текіоныгъакіэхэр щышъушіыхэзэ, хабзэу щыіэ хъугъэхэр лъыжъугъэкІуатэхэзэ, Адыгэ Республикэм исоциальнэ-экономикэ хэхъоныгъэрэ ціыфхэм ящыіэкіэ-псэукіэ нахьышіу шіыгъэнымрэ шъуи ахьыш у тапэк и зэрахэшъуш ыхьащтым тицыхьэ тель.

Почтэм июфышіэхэу ыкіи иветеранхэу льытэныгьэ зыфэтшіыхэрэр, тыгу къыддеlэу тышъуфэлъаlо псауныгъэ пытэ, хахъо шъуиlэнэу, мамырэу шъупсэунэу, социальнэ мэхьанэшхо зиіэ Іофэу жъугъэцакіэрэм гъэхъэгъакіэхэр щышъушіынхэу!

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ и Указ

М. А. Къэрэтэбанэм ехьыліагъ

2004-рэ илъэсым бэдзэогъум и 27-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 79-р зытетэу «Урысые Федерацием икъэралыгьо граждан къулыкъу ехьылlагъ» зыфијорэм ия 33-рэ статья иа 1-рэ Іахь ия 3-рэ пункт, Адыгэ Республикэм и Конституцие ия 78-рэ статья иподпунктэу «р»-м адиштэу унашъо сэшіы:

1. Къэрэтэбэнэ Мыхьамод Андзаур ыкъом Адыгэ Республикэм ныбжьыкІэхэм яюжжим и комитет итхьамэтэ ІэнатІэ Іыхыжьыгъэнэу.

Лъапсэр: М. А. Къэрэтэбанэм илъэly тхылъ. 2. ЗыкІэтхэхэрэ мафэм щегъэжьа-

гъэу мы Указым кІуачІэ иІэ мэхъу. Адыгэ Республикэм и

Лышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан къ. Мыекъуапэ,

бэдзэогъум и 11, 2013-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрэ шіэныгъэмрэкіэ иминистрэ игуадзэ ехьыліагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 1996рэ илъэсым чъэпыогъум и 1-м ашта-. гъэу N 24-р зытетэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ехьылІагъ» зыфиюрэм ия 13-рэ статья ия 3-рэ Іахь диштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешіы:

1. Къэрэтэбэнэ Мыхьамод Андзаур ыкьор Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрэ шіэныгъэмрэкіэ иминистрэ игуадзэу гъэнэфэгъэнэу.

2. ЗыкІэтхэхэрэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашъом кlyaчlэ иlэ мэхъу. Адыгэ Республикэм и Премьерминистрэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 12, 2013-рэ илъэс N 160

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илъэсыбэ хъугьэу гуетыныгьэ ин фы--идек дехальнаем уерып уерынды уерын гъэцакіэхэрэм ыкіи къызыхъугъэр илъэс 50 зэрэхъурэм афэшІ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Шытхъу тхылъ фагъэшъошагъ Петров Юрий Николай ыкъом, Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымкІэ иминистрэ.

АдыгеимкІэ анахьэу гуапэ хъурэ къэбарышіу тшіагъэ. Апэрэу тичіыпіэгъу сурэттеххэм яюфшагъэхэр америкэ чІыналъэм нэсыгъэх ыкІи къыщагъэлъагьох. Джырэ искусствэм имузееу штатэу Массачусетс итым игъэлъэгьопІэ vнэ художественнэ сурэттехыгъэхэм якъэгъэлъэгъон бэмышІэу щызэхащэгъагъ. Ащ дунаим икъэралыгъо 65-мэ ясурэттех ІэпэІасэхэр хэлэжьагъэх.

А. Кирнос къызэриІуагъэмкІэ, Урысыер ащ Іофшіэгъэ 19-кіэ хэуцуагъ, ащ щыщэу 12-р — Адыгеим исурэттеххэм яlэшlагъэх. Къэlогъэн фаер мыхэр илъэсыбэ хъугъэу творчествэ иным икъулайныгъэ зэрэдэлажьэхэрэр, художественнэ сурэтым игъэпсынкіэ амалышіухэр зэраіэкіэлъхэр

Фотоклубэу «Лэгъо-Накъэм» ипащэу

ыкІи тикъэлэ шъхьаІэу Мыекъуапэ исурэттех клубэу «Лэгьо-Накъ» зыфиюрэм

зэрэхэтхэр ары. Адыгеим ыцІэ рязыгъэІогъэ нэбгырэ 12-м республикэ гъэзетитІоу «Адыгэ макъэм» ыкІи «Советскэ Адыгеим» ясурэттеххэр зэрэхэтхэм тигъэгушlуагъ.

Ильэс 20 хъугьэу адыгэ льэпкъ гьэзетым сурэттехэу Іоф щызышІэрэ Іэшъынэ Аслъан исурэтэу «У дома» («Унэм дэжь») зыфиlорэр Америкэ чыжьэм нэсыгь, апэрэу дунэе къэгъэлъэгъоным хэлажьэ. Ар сыда зымыуасэр?!

Аслъан ышІэрэм творческэ гухахъо хигъуатэу, тапэкІи гъэхъагъэхэр ышІызэ адыгэ лъэпкъым ыцІэ зэлъаригъэшІэнэу

Гу зылъыуагъатэу тисурэттеххэм яІофшІагьэхэр зэгьэкІугьэх. «Гъэмэфэ ощх» («Летний дождь») зыфиloy Аркадий Кирнос тырихыгьэм, Аслъан иеу «Унэм дэжь» зыціэу зиунэіупэ чъыг къутамэм тес шъэожъые цыккум, ышвэрэм Марина Козловскаям иІэшІагьэу «Къашъом хэтыр» («В ритме танца») зыфи-Іорэм, нэмыкіхэми къытэшіэкіыгъэ дунаишхомкіэ щыіэкіэ-псэукіэ мамырым илъэпІэгъэ-лъэшыгъэ ащыкІэгъэтхъыгъ.

Тисурэттеххэу апэрэу Америкэм зитворческэ Іофшіагьэ къыщагьэльагьохэрэм ягупсэ Адыгеир зы бзый нэф зыкъэштэгъу-нэгъэупІэпІэгъукІэ зэрэдунаеу зэрэщарагъэлъэгъугъэр гуапэ тщыхъугъ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Іэшъынэ Аслъан исурэтэу къэгъэлъэгъоным хэлажьэрэр.

Кандидатхэр агъэнэфагъэх

Политическэ партиеу «Единая Россия» зыфиюрэм и Мыекъопэ чыпіэ къутамэ мы мэфэкоу кІуагъэм, бэдзэогъум и 11-м, зимычэзыу конференцие иІагъ. Муниципальнэ гъэпсыкІэ «Къалэу Мыекъуапэ» инароднэ депутатхэм я Совет ихэдзынхэу Іоныгъом и 8-м щыІэщтхэм партием ыцІэкІэ ахэлэжьэщт кандидатхэр ащ щагьэнэфагьэх, чІыпІэ къутамэм и Секретарь щыхадзыгъ, хэдзынхэм зызэрафагъэхьазырыщтым ыкІи зэрэхэлэжьэщтхэм и Программэ щызэдаштагъ. Конференцием хэлэжьагьэх партием и Адыгэ шъолъыр къутамэ и Секретарэу, Къэралыгъо Советым — Хасэм и Тхьаматэ игvадзэу Іэщэ Мухьамэд, партием и Къыблэ межрегиональнэ координационнэ совет ипащэу Михаил Исаевыр, партием илъытэкІо-уплъэкІокІо Гупчэ комиссие хэтэу Константин Гомаюновыр, къэлэ администрацием ипащэу Александр Наролиныр. Іофтхьабзэр зэрищагь Мыекъопэ къэлэ администрацием ипащэ ыкІи отделением и Секретарь ягуадзэу Сергей Стельмах.

Конференцием ирабочэ орган зэфэшъхьафхэр загъэнафэхэм ыуж хэдзынхэм ахэлэжьэщт кандидатхэм яспискэхэм шъэфэу амакъэхэр афатыгъэх. КъалэмкІэ спискэм хэтхэм Александр Наролиныр апэ ит, зы мандатхэмкІэ

кандидатэу агъэнэфагъэхэм ащыщых народнэ депутатхэм якъэлэ Совет итхьаматэ игуадзэу Джармэкъо Азмэт, «Единэ Россием» ифракцие ипащэу Евгений Ефремовыр, депутатзу непэ Советым хэтхэм ащыщхэр. Мыщ дэжьым блэкІыгъэ мэкъуогъу мазэм пэшІорыгъэшъэу амакъэхэр затыхэм кІ ухэу ащ фэхъугъэр къыщыдальытагъ.

- «Единэ Россием» нэмык партиехэм ащ фэдэу пэшъорыгъэшъэу амаъэхэр атынхэу зэхищэрэп ыкІи общественностым иеплъыкІэ къыдилъытэзэ кандидатхэр ыгъэнафэхэрэп, къыІуагъ партием и Адыгэ шъолъыр къутамэ и Секретарэу Іэщэ Мухьамэд конференцием къызыщэгущы!эм. — Мызэу, мытІоу мы схемэр дгъэфедагъэ ыкІи ащ шІуагъэ зэрэхэлъыр къыушыхьатыжьыгъэшъ, тапэкІи лъыдгъэкІотэщт. «Единэ Россием» изыкІ командэ къалэм пэщэныгъэ дызэрихьаным фэгьэпсыгьэ кампаниер мы Іоф-

Нэужым партием ичІыпІэ къутамэм и Секретарэу хадзыгъ къэлэ администрацием ипащэу Александр Наролиныр, хэдзынхэм зызэрафагъэхьазыры--ым ыки зэрэхэлэжьэштхэм атегушыlагъэх, ащ и Программэ зэдаштагъ.

тхьабзэм лъегъэкІуатэ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Адыгэ Республикэм и Апшъэрэ хьыкум и Президиум изэхэсыгьо мы мафэхэм Мыекъуапэ щыкІуагъ. 2013-рэ илъэсым имэзи 6-у пыкІыгъэм Іофэу ашІагъэм зэфэхьысыжьхэр фашІыгьэх, пшъэрылъхэм атегущыІагъэх. ЗэІукІэр зэрищагъ АР-м и Апшъэрэ хьыкум итхьаматэу Трахъо Аслъан.

Зэхэсыгъор рагъэжьэным ыпэкІэ мы къулыкъум илъэс 14 хъугъэу щылэжьэгъэ Зэфэс Владислав «Урысые Федерацием и Апшъэрэ хьыкум и Департамент июфышіэ гъэшіуагъ» зыфиюрэ щытхъуцюр фагъэшъошагъ. Псауныгъэ пытэ иІэнэу, хэхъоныгъэшІухэр ышІынхэу иІофшІэгъухэр фэлъэІуагъэх.

Хьыкумхэм яІофшІэн зэрэзэхащэрэм уигъэрэзэнэу зэрэщытыр Трахъо Аслъан къы уагъ. Ау ащ дакІоу непэ Іоф зыдэпшІэн фаеу щыІэр зэрэбэм къыкІигъэтхъыгъ. Урысые Федерацием хэбзэгьэуцугьэу къыдигьэкІыхэрэм ягьэцэкІэн анаІэ тырагъэтын зэрэфаер, яюфшіэнкіэ ащ мэхьанэшхо зэриІэр агу къыгъэкІыжьыгъ.

Илъэсныкъом къыкоц республикэм ихьыкумхэм зэкlэмкlи тырихыгъэх.

Іофыгъо 1108-рэ зэхафыгъ, зэгъэшіужь хьыкумашіэхэр уголовнэ Іоф 678-мэ ахэплъагъэх. Джащ фэдэу мы уахътэм къыкіоці федеральнэ ыкіи зэгъэшіужь хьыкумашіэхэр гражданскэ Іоф мин 17-м ехъумэ ахэплъагъэх. БлэкІыгъэ илъэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, а пчъагъэр процент 53-кІэ нахьыб. ХьыкумашІэхэм яюфшіэн хэхъо, ау ахэм язэхэфын хэбзэгъэуцугъэм къыгъэнэфэрэ палъэхэм аблэ-

БзэджашІэхэм хьапс атыралъхьаным ычІыпІэ бзэджэшІагъэу зэрахьагъэм ихьылъагъэ елъытыгъэу агъэнэфэрэ нэмык! пшъэдэкІыжьхэм ахэхъошъ, тазырхэр, шюкі зимыіэ гъэтэрэзыжьын ІофшІэнхэр, нэмыкІхэри агъэфедэх. БзэджэшІэгьэ хьылъэхэр зезыхьагьэхэм пшъэдэкІыжьэу арагьэхьыхэрэр нахь агъэпхъэшагъэх.

Зэфэхьысыжьхэр зыщашІыгьэ зэхэсыгъом ыуж хьыкумашІэхэм апае егъэджэнхэр зэхащагъэх.

ШХОНЧЫБЭШІЭ Рузан. Сурэтхэр Іэшъынэ Аслъан

Адыгеир — зэдытиун

Бэдзэогъум и 27-р — Адыгэ автоном хэкур зызэхащэгъэ мафэр — къэблагъэ. Адыгэ Республикэм илъэпкъ къэралыгъо гъэпсыкІэ 1922-рэ илъэсым ублапІэ фэзышІыгъэгъэ а хъугъэ-шІагъэу Хьахъурэтэ Шыхьанчэрые Умарэ ыкъом пэщэныгъэ зыщызэрихьагъэр адыгэ лъэпкъым культурэ-тарихъ хэхъоныгъэ тапэкіэ ышіыным лъапсэ фэхъугъагъ. Илъэс зэфэшъхьафхэм автоном хэкур Темыр-Кавказ, Азовэ-Черноморскэ крайхэм, 1937-рэ илъэсым къыщегъэжь агъэу Краснодар краим ахахьэщтыгь. Илъэс 54-м къыкіоці Адыгеир зиэкономикэ хэхъоныгъэшхо зышІыгъэ Краснодар краим зэрэхэтыгъэм ыкіи непэ къызнэсыгъэм ащ фэдэ зэпхыныгъэхэр зэрэлъагъэкІуатэхэрэм тихэку ихъызмэт-экономикэ, инаучнэ-техническэ, икультурнэ хэхъоныгъэкіэ ишіогъэшхо

Автономие тиІэ зэрэхъугъэм анахьэу хэхъоныгьэ зэригьэшІыгъэхэр гушъхьэлэжьыгъэ, социальнэ лъэныкъохэр ары. ПІэлъэ кіэкіым къыкіоці гурыт еджапІэхэр, культурэ-просветительнэ, медицинэ учреждениехэр къызэlуахыгъэх. Мэкъу-мэщым, промышленностым ыкІи нэмыкІ лъэныкъохэм псынкі у хэхъоныгъэ ашІыщтыгъ. НыдэлъфыбзэкІэ ыкІи урысыбзэкІэ къыдэкІырэ тедзэгъухэр, литературэр, искусствэр щыІэхэ хъугъэ ыкІи псынкізу хэхъоныгъэ ашіыгъ, отраслэ зэфэшъхьафхэм Іоф ащызышІэщт специалистхэр къызыщагъэхьазырыщтхэ еджапІэхэр къызэІуахыгъэх. Хэкумрэ республикэмрэ алъэ теуцонхэмкІэ ыкІи социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэ ашІынымкІэ ильэс зэфэшъхьафхэм ахэм япэщагъэхэу З. Бэрэкъаем, А. Мовчан, М. Ермаковым, М. Давыдовым, Хъ. Къадэм, И. Цундэкъом, Н. Теуцожьым, А. Цуамыкъом, С. НэпшІэкъуим, Н. Бэрзэджым, М. Хъутым, А. Джарымэм, Хь. Шъэумэным бэ ашІагь. Урыс кІэлэегъаджэхэу ыкІи хъызмэтшІапІэээ чехостыний үехешапк мех пызычыхэзэ, автоном ныбжьыкІэм пае лъэпкъ кадрэхэр къэзыгъэхьазырыгъэхэм ацІэхэр тщыгъупшэрэп. Хэкум апэрэ лъэбэкъухэр щызыдзыгъэхэм хъопсапізу яіагьэхэр лізужыбэмэ акіуачіэ зэдырахьыліэзэ, щыІэныгъэм щыпхыращыгъэх. Непэ республикэр хэгъэгум ишъолъырэу зэфэдэ фитыныгьэхэр зиlэхэм зэу ащыщ, экономикэ, гушъхьэлэжьыгъэ, интеллектуальнэ амалышхохэр ІэкІэлъых, джырэ демократическэ правовой къэралыгъом

игъэпсынкІэ зэрэ Урысыеу щызэрахьэрэ Іофтхьабзэхэм чанэу ахэлажьэ. Хэгьэгу зэошхом илъэхъан фронтми тылми, Урысыем ис пстэуми афэдэу, Адыгеим ыкъохэмрэ ыпхъухэмрэ заоми, ІофшІэнми псэемыблэжьыныгъэшхо къащызхагъэфагъ. ЕгъашІэми лІэужхэм агу илъыщтых лІыхъужъхэу Хъ. Андырхъуаем, А. Ацумыжъым, А. ШІуцІэм, И. Чучвагэ, А. Кошым, Н. Кутенкэм, Къ. Бжыхьэкъом, Д. Нэхаим, Д. Зюзиным, И. Тхьагъушъэм, А. Делэкъом, Л. Журавлевым, М. ШъхьэкІумыдэм, С. Савикьян, П. Грединым, Х. Гизатуллиным ацІэхэр.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу А. К. ТхьакІущынэм пэщэныгъэ дызэрихьэзэ, лъэпкъ гъэсэныгъэр, культурэр, медицинэр, туризмэр, псэолъэшІыным фэгъэзэгъэ лъэныкъор, промышленностыр, агропромышленнэ комплексыр лъэгэп ак Іэхэм анэсыгъэх. Тиреспубликэ и Лышъхьэ анахьэу ынаІэ зытыригъэтырэмэ ащыщ цІыфхэм ящыІэкІэ-псэукІэ нахьышІу шІыгъэныр. ПІэлъэ кІыхьэхэм ателъытэгъэ, гухэлъ гъэнэфагъэ зиІэ республикэ программэхэр къыхахыгъэх ыкІи агъэцакІэх. Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ ишІуагъэкІэ мы аужырэ илъэсхэм республикэм къэбар жъугъэм иамалхэу ыкІи телевидениеу хэхъоныгъэшхо зышІыгъэхэр иІэхэ хъугъэ. Научнэ интеллигенцием исатырхэм ахэхьащт ныбжьык абэ агъэсагъ. Тиреспубликэ имызакъоу, ащ иІэкІыбкІи титхакІохэм, композиторхэм, сурэтышІхэм япроизведениехэр ащызэлъашІэх. Лъэпкъ кадрэхэм ягъэхьазы-

рынкІэ АКъУ-м, МКъТУ-м, медицинэ, педагогическэ колледжхэм, гурыт специальнэ гъэсэныгьэ языгьэгьотырэ еджапІэхэм Іофышхо ашІэ. Республикэм исыд фэдэрэ ІофшІапІи аІэ зэкІэдзагъэхэу лъэпкъыбэмэ къахэкІыгъэхэр ащеджэх ыкІи ащызэдэлажьэх. Мы лъэныкъомкІэ щыІэ зыпкъитыныгьэр ежь-ежьырэу зэпыуцогьэ Іофэу щытэп. Ар республикэм и Ліышъхьэ пхырищырэ къэралыгьо политикэм, льэпкъ общественнэ организациехэр зэкlэ зэрэзэгуры охэрэм къакіэкІуагьэу щыт. Адыгеир зиунэ гупсэ хъугъэ лъэпкъ пстэуми ялІыкІохэм яфедэ къыдэлъытэгъэныр анахьэу анаІэ зытырагьэтырэ политикэ Іофыгьоу

Адыгэ Республикэм инахьыжъхэм я Совет зэрилъытэрэмкІэ, общественнэ лъэпкъ образование пстэуми илъэс пчъагъэхэм къакІоцІ лъэпкъ зэфыщытыкІэхэм алъэныкъокІэ хэбзэ дахэу ахэлъы хъугъэхэр къагъэгъунэн, гъунэгъу шъолъырхэм зэкъош зэфыщытыкІэ дахэу адыряІэхэр къызэтырагъэнэжьын, республикэм дин, лъэпкъ зэгурыІоныгъэ сыдигъуи илъыным анаІэ тырагъэтын фае. Лъэпкъ общественнэ движениехэм республикэм иныбжыык Іэхэр къыхэдгьэлэжьэнхэр типшъэрылъ шъхьаІэу щыт. Джащыгъум ныбжьыкІэхэм амалэу яІэхэм зыкъызэІуарагъэхын, ящыІэкІэ-псэукІэ нахьышІу ашІын, Урысые къэралыгъомрэ Адыгэ Республикэмрэ алъапсэхэр нахь агъэпытэнхэ алъэкІыщт.

> Адыгэ Республикэм инахьыжъхэм я Совет

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ цІыфхэм яупчІэхэм джэуапхэр къаретыжьых

сэурэ ШъхьэхъутІэ Розэ зышъхьарымытыжь кіэлэціыкіу- аныбжь ильэс 18 зыхъукіэ, піальэр зикіыкіэ, джащ фэ-<u>иупчІ:</u>

Общежитием сис, ятІонэрэ купым хэхьэрэ сэкъатныгъэ сиІ, ятІонэрэ стадием нэсыгьэ адэбз узым сегьэгумэкІы, сыиб. ПсэукІэ амалэу сиІэр нахьышІу сшІын слъэкІыщта?

Джэуап: Лъытэныгъэ зыфэсшІырэ Розэ Аскэрбый ыпхъур! Мыекъопэ районымкІэ поселкэу Первомайскэм Мамырныгъэм иурамэу иІэм тет унэу N 24-у квадратнэ метрэ 29,85-рэ хъурэр къэщэфыгъэным пае социальнэ ахъщэ Іэпы Іэгьоу къыуатыгъэр къызыфэбгьэфедэгьах. Хэбзэгьэуцугъэм къызэрэщыдэлъытагъэмк Іэ, социальнэ ахъщэ Іэпы Іэгъу къазэраратырэр унэ фэныкъохэрэм яучет чыпіэ зыгъэ Іорыш Іэжьынымк Іэ органым хихыжьынымкІэ лъапсэ мэхъу. Законым зэрэщыгьэнэфагьэ-

Къалэу Мыекъуапэ щып- мкІэ, сабый ибэхэу, ны-тыхэр мыубытыгъэхэм е социальнэ наймым изэзэгьыныгьэкІэ унэр зыубытыгъэ унагъом щымыщхэм, джащ фэдэу сабый ибэхэу, ны-тыхэр зышъхьарымытыжь кІэлэцІыкІухэу социальнэ наймым изэзэгъыныгъэ тетэу унэхэр зыубытыгъэхэм, е социальнэ наймым изэзэгъыныгъэкІэ унэр зыубытыгъэ унагъом щыщхэм, е унэхэр зиехэм Урысые Федерацием ишъольыр ихэбзэгьэуцугьэ къызэрэщыдэлъытэгъэ шІыкІэм диштэу Урысые Федерацием ишъольыр икъэралыгьо хабзэ иорган ахэм уащыпсэункІэ къемыкІоу зильытэкІэ, наймым изэзэгъыныгъэк і специализированнэ унэ фондым щыщ зэтегьэпсыхьэгъэ унэхэр зэгъогогъу ара-

Зигугъу къэтш Іыгъэхэм зэхащэхэрэм зэрач Іэсынхэ фэе хэу социальнэ наймым изэ- джащ фэдэу аныбжь имыкъу- дэу профессиональнэ гъэсэзэгъыныгъэ тетэу унэхэр зы- зэ юридическэ нэшанэ зи в ныгъэ языгъэгъотырэ учреж-Іофтхьабзэхэр зэрахьанхэ альэкІынэу зыхъукІэ унэхэр къараты. Урысые Федерацием ишъолъырхэм яхэбзэгъэуцугъэ къызыщыдильытэрэ льэхъанхэм зигугъу къэтшІыгъэхэм аныбжь ильэс 18 имыкъузэ унэхэр къаратын алъэкІыщт.

Зигугъу къэтшІыгъэхэу зыныбжь илъэс 18 хъугъэхэм льэІу тхыль къызырахьылІэкІэ, гъэсэныгъэ зыщарагъэгъотырэ еджапІэхэр къызаухыхэкІэ, цІыфхэм ясоциальнэ фэІо-фашІэхэр зыгъэцэкІэрэ учреждениехэм, псауныгъэм икъэухъумэн фэгъэзэгъэ учреждениехэм ыкІи нэмыкі учреждениехэу законым зэрэщыгъэнэфэгъэ шІыкІэм тетэу сабый ибэхэм, ны-тыхэр зышъхьарымытыжь кІэлэцІыкІухэм апае

дениехэр къызаухыхэкІэ, е дзэ къулыкъур захьын фэе палъэр зикІыкІэ, е пщыныжь зыщахьырэ үчреждениехэм къазыдэкІыжьыхэкІэ үнэхэр арагьэгъотых.

Сабый ибэхэм, ны-тыхэр зышъхьарымытыжь кlэлэцlыкlvхэм ялыкюхэм кіэлэцыкіухэм аныбжь илъэс 14 зыхъурэм ыуж мэфэ 30-м къык юц Ге ахэм аныбжь илъэс 14 зикъукІэ федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм ыкІи Адыгэ Республикэм ихэб-

зэгьэуцугьэ зигугьу къэтшІыгьэхэм унэ къаратыныр къащыдэльытагьэ зыхьукІэ, кІэлэцІыкІу ибэхэм зынаІэ атезыгъэтырэ чІыпІэ органым испискэ кІэлэцІыкІухэр хагъэуцонхэм зыщык Іэльэ Іурэ тхылъыр а Іэк Іагъахьэ.

Джащ фэдэу кІэлэцІыкІу къулыкъум испискэ хагъэуцонымкІэ лъэІу тхыльхэр къырахьылІэнхэ алъэкІыщт сабый ибэхэу, ны-тыхэр зышъхьарымытыжь кІэлэцІыкІухэу фитыныгъэ икъухэр зыгъотыгъэхэм, зэрагъэнэфэгъэ шІыкІэм тетэу аныбжь джыри имыкъузэ е аныбжь илъэс 18-м нэмысызэ ахэр спискэм хамыгьэхьагъэхэ зыхъукІэ, е 2013-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м нэс унэ къаратынымкІэ фитыныгъэу яІагьэр амыгьэфедагьэ зыхьукІэ.

Хъут Юрэ ыпхъоу Асе идокументхэу — паспортыр, водительскэ удостоверениер ыкІи страховой свидетельствэр — къычіинагъэхэр гъэзетым къызыщыхэтыутырэм і щегъэжьагъэу кlyaчlэ ямыlэжьэу лъытэгъэнэу.

ರ್ಷಾ ರ್ಲ್ನಾ ರ್ಲ್ಲ್ УСАКІОУ КІЭСЭБЭЖЪ КЪЭПЛЪАНЭ КЪЫЗЫХЪУГЪЭР НЕПЭ ИЛЪЭС 70-рэ МЭХЪУ ರ್ಲ್ನಾರ್ಟ್ನಾರ್ಯ

Шъыпкъэр фышъхьэ

«ПцІы ІэшІу нахьи шъыпкъэ дыдж»

Гущы Іэжъ

Шъыпкъэр зинэрыгъыщэр ціыфхэм ашіокъаигъаіо сыдигъуи мэхъу. Ау зэфэнчъагъэм зеутэкіыхэрэм нэпсы мычъакъох: «шъыпкъэп, шъыпкъэп» язэрэгъаіозэ мэгуіэжьых. Птэкъурэм ухэтми уіокіэжьы. Ау хэт сыд ыіуагъэми, пшъхьэкіэ узыфырикъужьэу, уиіуагъэрэ уишіагъэрэ уямыпціыжьымэ, уишъыпкъэ къызэрэнэфыщтыр, зызэриузэнкіыщтыр, зэрэшъхьалъэщтыр сшіошъ мэхъу.

Гур шъхьафит. Ау щы lakləр шъхьафитын ыльэк lыщтэп. Ащ хабзи, бзыпхъи, къэралыгъо унэшъуаби, ц lыф минишъэхэм ягугъэ-ш louгъоныгъаби щы зэпэк lək lы. А пстэур зэхифэу, ыушэтэу, ыпсыхьэу игущы laklə тхак lop мэпсэу. Щиухьэрэп зыми — дэгъуи, дэий — къызэдегъэгъунэх. Ылъэгъурэр бэдэд, зэхиш ləрэр ащ нахь бэжь. Джаущтэу, хэтк lи, сыдк lи бгъэм дэлъ гумэк l-гупшысэхэр тхьапэм ригъэк lyзэ, имафэ, имазэ, иилъэсхэр — ищы ləныгъэ мак lo.

ТхыгъакІэ пэпчъ игужьыдэкІыгъу, тхылъыкІэ пэпчъ — илъэбэкъу ин. Ау тхэкІо е усэкІо пстэури зэфэдэп; куоу чІэІабэу, льыхьоу, гупшысэу, ылъэгъурэр гъунэнчъэу, цІыф ныбжьи гу зылъимытагъзу, гъэшІэгьонхэу зэкІэри пфэІощтэп. Адэ хэти хэлъыр ары къыхэкІыжьырэр, зырыз дэдэхэм зэчыир Тхьэм аІэ къырилъхьагъ. Ау хэти иІофшІагъэ, икъулайамал сыд лъэныкъомкІи уасэ зафэу езытыщтыр уахътэр ары. КупкІ зиІэр такъорэп, купкІынчъэр — щэнэшъу.

Дунэегурыlокіэ, дунэееплъыкіэ гъэнэфагъэ зиізу, къешіэкіыгъэ ціыфхэм ятхъагъуи, якъини изылъэгъукізу, а зэкізмэ амыгъэгупсэфэу, ціыф жъугъабэр зышъхьэ езылъытырэр, зэхэзыхырэр ахэм апэблагъэр, ахэм ягутео зэхэзышіэрэр, афэгумэкіыни, афишіэни зылъэкіырэр ары тхэкіо иныр. Хэти игущыіэ зэригъэфедэшъу, игупшысэ зэригъазэрэм елъытыгъ итворческэ лэжыгъэ идэгъугъэ. Къыіорэм хэлъ мэхьанэм узэригъэіорышізу, узэрэриубытыліэрэри ащ игъусэжь.

Джащ пае мы мафэхэм зимэфэкІ дахэ хэзыгъэvнэфыкіырэ Кіэсэбэжъ Къэплъанэ Хьисэ ыкъом итворчествэ, зэкІэ ищыІэныгъэ танэІу фэдгъэзэн. Я 60 — 70-рэ илъэсхэм адыгэ литературэм тхэкІо ыкІи усэкІо куп ныбжьыкІэу, хэти гупшысэ-унэшъо теубытагъэ зыlэкlэлъэу къыхэхьагъэм Къэплъанэ ащыщ. Телъэшъогъэ-илъэшъухьагъэу щымытэу, игущыІэ кІочІэ икъу хэлъэу ыгъэпсыныр къыдэхъу. ГущыІэр шы емылычым зэрэфэдэр ышіэу, ащ ыіупіэ ыіыгъэу зэрэфаеу зэрещэ. Шъыпкъэр иІэубытыпІэу, хъурэшІэрэр сыдигъуи куоу зэрэзэхишІэрэр пкъырылъым ишыхьат. ЦІыфхэр зэрэрилъэгъукІыхэрэм ищысэх иусэ сатыр

зэфэшъхьафхэр. ШІумрэ емрэ ренэу зыщызэпеоу, зыщызэшІонэрэ щыІэныгъэм а ІахьитІур щызэхигъэунэфыкІымэ, ер имыкІыкІыгъэмэ, мыгъэкІодыгъэмэ зэрэмыхъущтыр кІигьэтхъэу КІэсэбэжъ Къэплъанэ пасэу, икІэлэгъум тхэу ригъэжьагъ. ЕджапІэм чІэсыгъ иапэрэ усэхэр район гъэзетэу «Колхоз щы-Іакіэм» къыщыхиутыхэ зэхъум. Щыіакіэм изэкъодзэпіэ-къиныпіэхэр джащыгъум инэплъэгъу зэу къыридзэгъагъ. Кlалэр Пщыжъхьэблэ къоджэ еджапІэм щеджэщтыгъ ащ дэжьым. Ау мэкъумэщышІэ унагьом къихъухьэгьэ Къэплъанэ, цІыф къызэрыкІо лэжьакІом ищыІакІэ епІожьын имыщыкІагьэу лъыплъэу, гукІэ ыгъэунэфэу хъугъэ.

Иапэрэ усэхэу **«Хыдзэ-псыдз»**, **«Фэкъоліхэр»**, **«Яшэсыкіз»**, нэмыкіхэри етхых мы уахътэм, къыхеутых. Гупшысэкіэ амалэу ізкіэльым гу лъатагьэу, ахэм ашіогьэшіэгьонэу ціыфхэр яджэштыгьэх.

1959-рэ илъэсым илъэс 16 зыныбжь кlалэр къалэу Адлер кlуагъэ ыкlи мэкъумэщ еджапlэм иеджакlо мэхъу, ащыужым къалэу Хъыдыжъ дэт культпросвет еджапlэри къеухы. Егъашlэм чlыгум зыни, зыгуи фэгъэзагъэу щытыгъэ адыгэхэм мэкъумэщ сэнэхьатыр якlэсагъ, ау етlани ежь хэлъым епхыжьыгъэу культурэ гъэсэныгъэшlэныгъэмкlи зигъэзэгъагъ.

КІэсэбэжъ Къэплъанэ поэмэу «Фышъ**хьэ шып**» зыфиlорэр пасэу ытхыгъ ыкІи усэкІо кІэлакІэу къызэрэтэджырэр ащкіэ аригъэшіагъ. Илъэхъан дыригъаштэу, Къэплъан дзэ къулыкъури ыхьыгъ. 1965 — 1970-рэ илъэсхэм Адыгэ къэралыгьо кІэлэегьэджэ институтым филологиемкІэ ифакультет иадыгэ къутамэ щеджагъ. ЕтІупщыгъэу журналистикэм, литературэм Іоф адешІэ. Район, хэку, край гъэзетхэм адыгабзэкІэ ыкІи урысыбзэкІэ ытхыхэрэр къарэхьэх. КІэлэегьэджэ сэнэхьатымкІэ Іоф ышІагьэп, ау радиожурналистэу, хэку исполкомым культурэмкіэ игъэіорышіапіэ епхыгъэу лъэпкъ творчествэм и Унэ иметодистэу, чІыпІэ гъэзетхэм яжурналистэу Тоф ышІагъ.

КІэсэбэжъ Къэплъанэ тхэн къодыер армырэу, щыІэныгъэм хэлъ-хэсыр ыгъэунэфэу, хъурэмрэ зымыгъэхъурэмрэ, дэгъумрэ дэимрэ кІигъэтхъэу, а зэкіэмкіэ ежь ишіоші-еплъыкіи къыхигъэщэу тхэныр ишэныгъ. Ау зэкІэ плъэгъоу, зэкІэ къыбгурыІоу ущытыныр къыпфадэщта чэу зэрыблэу зэрэіыгъ тетыгъор зиіэхэм?! Итхэкіэ шІыкІэкІэ, игъэпсыкІэ-хабзэкІэ КІэсэбэжъым литературэм зэпео-зэпэуцужь зэнэкъокъур къыхилъхьагъэу алъытагъ. Ащ къыхэкІэу цыхьэшІэгъунчъэ усэкІуацІэр тырагъэнагъ. Іум-пэм ашІэу ытхыхэри щагъэзыещтыгъ. А уахътэми ыгу ыгъэкlодыгъэп усакloy Klэсэбэжъым, ежь-ежьырэу усэ тхылъ заулэ илъэс зэкІэлъыкІохэм къыдигъэкІыгъ. «ЗигъаІ щытхъу дахэр» (1960), «Тыгъэпс Іэгубж» (1966), «Хъаным икъундысыу» (1969), «Адэмыехэр псым ехьых» (1967), иусэ мэкъэ чанэу Краснодар псыубытыпіэм ишіын адыгэхэмкіэ зи федэ къызэримыхыштыр ытхыгъ. Усэм къыщи-

lогъэ дэдэр ыужыкlэ щыlакlэм къыушыхьатыгъ.

Джащ фэдэу Къэплъанэ ипоэтическэ поэмэу «Фикъар» зыфиюрэм, черкес-эмигрантым иунэгъо щывакіз къэзывуатэрэм, усэхэу «Тэ тытхьамыкі шъощ пае», «Минкъутас имардж» зыфиюхэрэм хъурэ-шіэрэр дехьакікъехьакізу щымытэу, занкізу къащитыгъ. Ау тетыгъор зывыгъым «ыпэ уипыджэмэ» ухэтми, шіу пхьыщтэп, усакюри гупсэфынчъагъ.

Советскэ идеологием иунашъохэр пытагъэхэми, КІэсэбэжъым ежь иеплънкІэ щыІэныгъэмкІэ зэблихъуныр хэгъэкІи, нахь лъэшэу ыкІи Іэтыгъэу игущыІэкІэ хъурэ-шІэрэр къыІощтыгъ ащкІэ фитыныгъэ зэритыжьыгъэу. Ау ар къыфадагъэп.

1972-рэ илъэсым Совет хабзэм ыкІи хэр, ахэмкіэ советскэ щыіакіэр зэригъэцІыкІурэр, зэригъэпыутырэр къыпа-Іэти, компартием къыхагъэкІыгъ. Ар имыкъоу, къэбарлъыгъэlэс амалхэм Іоф ащишІэн фимытэу, икІэрыкІэу «агъэсэжьынэу» Мыекъопэ картонышІ заводым щылэжьэнэу агъэкІуагъ. Партийнэ пщыныжьыр джащ фэдагь. А пІальэр зеухым, Мыекъопэ деревообрабатывающэ комбинатым 1992-рэ илъэсым нэс Іутыгъ. Я 70-рэ илъэсхэм акІэм нэс КІэсэбэжъым ытхи, ыуси, нэмыкІи къэлъэгъуагъэп, зэгъо дэдэрэ гъэзет ыкІи альманаххэм янэкІубгьохэм зыгорэ къыримыгьэхьагьэмэ.

1979-рэ илъэсым автор куп яусэ тхылъэу «Тиурам» зыфиюрэр Краснодар тхылъ тедзапіэм иадыгэ къутамэ къыщыдэкіыгъ. Ащ Къэплъанэ ипоэмэу «Индрыс» ыкіи усэхэр къыдэхьагъэх.1982-м типограф шіыкіэм

илъэу «Сиюф laxь» зыцІэ усэ тхылъэу ІофшІэным итемэ зэфэдэкІэ зыпхырык Іырэр къыдэкІыгь. Ар етІанэ тхыльэу «Отэ теом имаф» (1985) зыфиюорэм хигъэхьажьыгъагъ. ЗэлъашІэрэ адыгэ усакІоу Жэнэ Къырымызэ КІэсэбэжъым фэгъэхьыгъэу ытхыщтыгь: «УсэкІо ныбжьыкІзу, рабоч сэнэхьатыр зијзу КІэсэбэжъ Къэплъанэ сыд ытхыгьэми — илэгьуныбджэгъу кlалэхэм е икъоджэгъу нахьыжъ ІофшІакІохэм апаеми, анахьэу ынаІэ зытетыр советскэ цІыфым игукъэбзагъэ къиІотыкІыгъэныр, къигъэлъэгъукІыгъэныр ары».

1992-рэ илъэсым къыщыублагъэу усакіор гъэзет-къыдэгъэкіэкіо комплексэу «Тхьэм ынэшіу» зыфиіорэм иіэшъхьэтетыгъ. Тхьамафэ пэпчъмыр зыціэ гъэзет адыгабзэкіи урысыбзэкіи ыкіи литературнэ-художественнэ журналэу «Гла-

ТыпфэгушІо!

КІэсэбэжъ Хьисэ ыкъоу Къэплъанэ псаоу, узынчъэу ыныбжь илъэс 70-рэ зэрэхъурэм фэшІ тыгу къыддеІэу тыфэгушІо.

Къэплъан! УищыІэныгъэ гъогу гъэнэфэгъэ творческэ лъагъоу щыпхырыпщырэм инэу тэ тырыгушхоу къэтэхьы. Псауныгъэ дахэ уиІэу,

бэрэ льэпкьым уфэлажьэу, уильфыгъэхэм, уипхъорэлъфхэм уадатхъэу илъэсыбэрэ джыри тапэ уитынэу тыпфэлъаlo. КІэсэбэжъхэмрэ уянэшхэу Цэйхэмрэ

гол Кавказа» тхакІохэм ятхылъхэмрэ усэкІо ныбжыкІэхэм яехэмрэ къыдахьэхэу игъусагъ. КІэсэбэжъым зэкІэлъыкloy мы уахътэм «Нэфапі», «Псэм гъыжь ешІы», урысыбзэкІэ — «В глазах людей» (1995) ыloy къыдигъэкІыгьэх. Ахэм ыпэкІэ ытхыгьэгьэ усэхэр бэу къадигъэхьагъ. Куоу нэ чанкІэ щыІэныгъэм зэрэхаплъэрэр, художественнэ шъыпкъагъэр ыухъумэу, къыгъэгъунэу зэрэтхэрэр ахэм ахэплъагъощтыгъ. КІэсэбэжъым ипроизведениехэр сыдигъокІи Адыгеим ищыІэкІэпсэукіэ фэныкъуагьэу фэхъухэрэр, ціыф къызэрыкІохэм ялыуз-гууз къызщыІотагъэхэу, нэфагъэ зыхэлъэу гъэпсыгъагъэх. Ау иІэх усакІом нэмыкІ тхыгъэ пшъхьапэхэри, ахэм анахь къахэщырэр шіульэгьу лирикэр ары. Тхакіоу, усакІоу, журналистэу КІэсэбэжъыр щыІэныгъэр зигупсэу, ащ пэблагъэу, гот шъыпкъэу, цІыф жъугъэхэм шІу афэшІэгъэным кІэгуІэу, общественнэ Іофышіэкіошхоу ары зэрашіэрэр. Илъэс 16 хъугъэу ар урысые (российскэ) тхакІохэм я Союз икъутамэу тиреспубликэ щызэхэщагъэм ипащ. Творческэ цІыфыбэу зэхэзышІыкІэу, ежьми гурыІохэрэр а сатырым дыхэтых. Матхэх, мэгупшысэх щы ак Іэм дэ Іорыш Іэхэу, творческэ мурадыкіэхэм афэкіох.

Къэплъанэ имэфэкі мафэкіэ тыфэгушіозэ, ліэшіэгъуныкъом къыкіугъэ творческэ гьогу хэхыгъэр псауныгъэ иізу ыпэкіэ лъигъэкіотэнэу, ишіу бэгьонэу фэтэіо.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

КІЭСЭБЭЖЪ Къэплъан

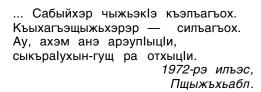
Ра Улэ щай иуцы

Ощх къещхэу пчыкlэр мэджэгу. Сыгу илъыр, уашъом — ынэгу. Улэмэ — нэпкъым дэджэгу, ихьанэу шъофым ипчэгу.

Ра Улэ щай икъурэ зэрашыпык рэ хэгъуашъхьа сит пэтзэ, зэрысфимыкъурэ къэбарыр нэсы сикъушъхьа.

Къэсхьынэу ра Улэ щай сиш зыздигъазэ — щэлъэхъу. Сэ — а, лъэныкъом, сыфай... Сикlаси — ощх фабэ лъэхъу.

Губгъом ижь къабзэ сыхэтэу зы уци пшъашъэу сэлъэгъушъ, шlулъэгъум имэзы хатэу сыфэнэтlупцlэ сшlодэгъушъ.

КъэкІощт къурэ лъэІу

Уго Чавес Москва къэкlощт. Имыкъу-имыным ар текlощт. Зыгъэжърэм, ицу ар еlапкъао. Къытфиlотэн-хьай игукъао.

Гъуй-сыеу хъун ащ ыгу зыгъэплърэр. Каддафи пlон ар зыкlырыплърэр. Пылъ пэтзэ ра «оуи-сэсыем», кlон ихьысап ар Урысыем.

Венесуэлэ къэкуощт: « — Хьаулыеу кудэр рязгъэщына?

Гъэ къэси бгымэ къадэурэ пъэс гъогур хъумэ пъэкlyae, емызэщыхэу къысэурэ мэ laшlyp, бгыми дэкlyae.

Щай уцым ар дэутысэу остыгъэ нэгу кlегъэнэжьы. Пчыкlэр уцужьмэ псы тасэу шъолъырым Улэ къенэжьы.

1955-рэ илъэс, Пэ Іок Іаку.

Ситэмашъхь

Тэ щыі тэмашъхьар? Ціыф тесыжьэп ыціэ къепіонэу. Зы псэушъхьа, — джынэр къихьана-дэ уапашъхьа?— хьамэу бзыу піашъэри пэчыжьэп.

Жьым ыгъэскъыскъэу чэу лъапсэр бзэджэжъы ліакъор щыабрэдж. Сыкъыздэкіыгъэу къоджэ гупсэр, джы Лэбэ Іушъоу, шы сэрадж.

Игъуадж псы чъапізу ар къэнэщтмэ! Имэзы шъугъи лъэ нэмыс. Сылъапці. Сыіапці. Ра — ухъонэщтмэ, сэ сфэдэм — ошіа? — инамыс.

Ар, тым иунэ къырикlукlэу къэнагъэ фэд — зыкlэмыlажь. Шы щыщы макъи зыдэlукlэу щагу шlыхьагъи, щымыlэжь.

Ыціэ зыіатэу фэусагьэм, сатыри къыпчъырэп езбырэу. А, ситэмашъхьау сызэсагьэм, гьощагьэу Іут спсэ. Зэрымырэу. Къэбэкъ фэшіыгьэм етэмао.

Слъы егъэдыкъы. Шюхьарамэу. Сишыгъэчъэши елъэпао, губгъом къинэгъэ пынджы хьамэу. Пыуты гъушъэу США-м есщэна?— псэукіэ зиіэр — ра зэощт;

муары: Афганымкіэ — ар матхъо». Пщы-оркъ-фэкъоліымэ ягъошіу: Америкэм — ыгу къыщэутхъо.

Адрэри — тегушхогьошlу: ыгу рихьрэп къызэрытхахьарэр, — Аллахьэм ешl ащ ышъхьа къихьарэр.

«— Зыlакlимылъхьагьот... Уго Чавес»,— къысшlокlо сэри ра цунэпс: Москва,Одесса, е — Ригэ зэдэзыдзагъэр джы мэпагэ. Урыс ра бгъэныбджэгъуныр къыхихэу, Чавес мыщ къэкlощт. ... апэ илъ зэрэуджэгъуныр. « — Тэзэрэухъумэжьмэ,.. — ра аlощт.

Ау Чавес тыдэ джы щыпсэура? — чІынальэу хыр ащ ыпэльэІу. Октябрэм ымэ къызыхэурэ гьэтхэжьыр, щыІ-шъыу къурэ льэІу. 2001-рэ ильэс, Москва.

Щэджэгъо нэстыр

Жъоркъ. Тыгъэм ра чІыфэ къыlехы. ПцэшІуамэр бгымэ-шъыу къаlуехы. Улэ ыпэбгъукІэ псыцужъым, лъэмыджэу сырекІы пэт орыжъым.

Цунэпс кІегъэкІы. Ынэку къещы фэд шъхьащысы къуанчІэр; щэджэгъо нэстырым ихэку, хэт къысиІона зэрыкъуанчэр? цум икІэтІый ащ къырихын-гущ; къуанчІэми ышъхьа къышІозыгъэу щэджэгьо нэстырым ыфызыгьэу. Ащ пае сшъхьа къышІозына? Тхьаматэм иши бурулэ. Ау, фэртагыныр бензина? шъондырыр хэлъ псыхъоу Улэ. Жъоркъ. Тыгъэр зышІын зэпэгъофы шъофым къимык псэ зыпыт. ПцэшІуамэр ау зышІоІофы цундыжъыр шъофрыс зэпыт. Хэт пае бгымэ апашъхьа мэзышъхьар нэгу кІэлъэкІыхьи? ПэІокІако зиотычышъхьа губгъом, ипсыхъо лъэкІыхьи.

1958-рэ ильэс, Къэбыхьабл.

Усэр зэ Габэк Гы

Сиджэгукіэ щыгъозагъэр чэфы:
— Мыщ иусэ ціыкіу ра тыгъэу нэфы.

Къэмыхъугъэ куандэм хэлъ сырын сыгу илъыр. Епщэрэр пырын. Бгъэгум къыдэlабэ имэкъамэ. Чэщ мэзагъом удэу хэбыбыкlы. Сфэрэлъэкlи къыфисхын сикъамэ, ау, сыгу фэдэу усэр зэlабэкlы.

Къамыlуагъэр къэзыlон ежьагъэм ыпсэ закъо, сатырэу зэпэтхъы; ау, адыгэ къуаджэ щылэжьагъэм ымыушэтыгъи ащ кlегъэтхъы. Шlомыlофэу щыl ар зыгъэцакlэ. Шlошlы ытхэу ра усэ тэрэз. Ау, нэсышъурэп фэмыупсрэ пакlэ. Сшlэрэп сызкlимышlрэр ащ нэрыз.

Ары, адэ: мытхэшъу сегъэмысэ. Нэмыкі сэнэхьаткіэ уедэонти, згъэныбджэгъоу ипчъэ сытеонти, щэнаут зыхэлъ гущыіам зегъэнысэ. — А, сишъау. Гъаплъэ уни. А, унапІи, къемыдзых, къысэушъыи Чиполлини; пхъэшым тес ар, къэмыцых.

Къзупсэпсыгъзу унэ дэпкъи, мэплъы тым иуни; къесымгъзлзу натрыф щэпкъи, лІы ра сырыхъуни.

Тыр дащыгъэу Сыбыр щыІ. Тым ищагу къэсэгъэгъунэ. Хабзэр, благъоу ра тиунэ тІихы фэдэу, рэгущыІ. 1953-рэ илъэс, Къэбыхьабл.

CIa нэсы

Сичылэу хьаблэ хьопсагьор мэщ фэшlум рыльэрыщыт. lошъхьа lатыгьэм мэзагьор тепсыхэу уцурэ мэщыт.

Ащ иджэныкъо дэлъ машlом ифабэ, бгым къырыкlона?

КъамыІуагъэр къэзыІон фежьагъэр мэлъэпао. Тефэ. Къэтэджыжьы. Ныбыджыгур изэу зылэжьыгъэр ІудэнакІэу иджанэ радыжьы.

Лъэрыгъыпсэу гупшысэр убыт. Уипкlэгъуалэ пкlэнтlэпсыр къыпафы. Фит уарэшlи ори, джынэ быт, уцу уиlэжьэп, ау — усэм упафы. 1959-рэ илъэс,

959-рэ илъэс, Пщыжъхьабл. Зезгъэумэ гъэтхэпэ гушІом, мыжъо чэшъан итепІона? —

Сызэрмыфэхрэр ыгу екloy къозэу ишlыпхъэ, cla нэси: чылэ хъопсагъор къызэкloy къысэмызэщрэр иныси.

Спсэ гъогу фэсшІын ишІулъэгъу. Зэ закъо бгым дэрэкІуай. Нэм кІэт ижьау. Сэлъэгъу: нэфыпс къолэн Зэфэс КІуай.

Ащ къыlухъыкlрэр ипщагъоу, Къожоуби Лабэ къыlохьэ. lахьылкlэ ынэшlу къепщагъэу, сятэ ищагу дэпыхьэ.

1959-рэ ильэс, Пщыжъхьабл.

Пхъэшым тесхэр

Тыр дащыгъэу Сыбыр щыІ. Тым ищагу къэсэгъэгъунэ. Хабзэр благъоу ра тиунэ тІихы фэдэу, рэгущыІ

Пхъэшым тесмэ цlэ къысфашlы; чыиф унэм ипчъэ фашlы:
— Мыщ — бэшlагъэу! — тым иунэ пэlуихьажьрэп пагэу ынэ.

Хэтэ гъунэм Іут Іарысэм, гъунэгъу пчэныр пагъэбанэ; хэсыутэу сэ абанэ, Іоф дысиІ ра хэтэ пасэм.

Сянэ ежэх: ыгу зэпакімэ, уни бгъагъи къыгъэнэн:
— Мы сикіалэ нэпэмыкімэ, лъэгуц дэсэу гъыринэн.

Гум къесэнэ пхъэшым тесыр. Тхьа етагъ ащ: мылъкум пэсышъ, чыжьэу бгым кунакэу тесышъ, орэдыlу иlитартасыр.

Сипсы тас джэныкъом пикlэу, гъэзет гъуапчэми рэпсалъэ; чыиф унэм ыгу зэпикlэу, къесэхьакlы ипцlы щалъэ.

Унэсыкъон ицумпэ

Унэсыкъон ицумпэ. Ей, yelaкъон! Cla ekly. Сыкъыздекloкlрэм ынапэ тыгъэнэбзыймэ зэлъакly.

ПыщэгъукІэ сыдым сыфихьи? ИпІалъэ тыгъэу сынэгу. Ра игъогупэ сытехьи къысигъэІуагъ: — Хъуныгу.

СыкъыдекІокІы Фатимэ. Фатимэ— пшъэшъэ ищыгъ. Письмэ къыфетхы Хьалимэ. Хьалимэ ау езэщыгъ.

Дзэ щыlэм икъулыкъушlэ лэгъунэ щымыбыракъ, къалэми нэсы ишlушlэ, зыгу рихьэу тхэтыр уракъ.

Сиус

Хэшъо огур осэпс зыгъэлэбрэр. Чэщ мэзагьом уцымэр мыІас. Мо, бгы лъагэм, ыгу зыгъэбэгрэр сэ сиусэ пэтзэ, сикlас фэмыдахэу зыми ар зэхаслъхьамэ, сыгу имашю щыщ тіэкіу къыкіаслъхьамэ; хьарам Іуашъхьэу тхылъеджэмкІэ мыхъунэу, сшюшы ра лы шъыпкъэ сырыхъунэу.

Ау, зэрыхъурэмкіэ— гум зиіатыгъащ! Ау, зэрыхъурэмкіэ— бгым ар нэсыпхъагъэп. КъызэраІорэмкіэ— макъэр хэтыгъащ. КъахьпэшакІоу исатыр, чъэпхъыгъэп. Усэу сигушІуагьом ціыф екІуалІэу макъэ зыlурэм, дышъацэу къысlопс. Зыбзэгу изым зыфаер ријуал/эу хэшъо огум ынэку щыосэпс.

1959-рэ илъэс, Пщыжъхьабл.

ЦІыф резгъэш І эщтэп мыхъуни

Тыу Сарэ — сыгу рихьыгъ. Ау, — Хьакурынэм ыхьыгь. Ыхьыгьа? Хьауми — фахьыгьа? БлынкІэ дэт ліым ыгу рихьыгъа?

Тыу Сарэ — джэгуи фашІыгъ. Сарэ ыгу ау зэфэшІыгъ. Нахь дахэ чылэм дэсыгьэп. Апс чъыІи ыІа нэсыгьэп.

Ынэгүи гъунджэу укъещы. Бынэу зыхэсыр фэшІыгь.

391361B ЕджэпІэ пчъэІуи фэзэщы.

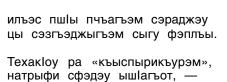
Ра ихьисапмэ — къэсшІыгъ.

Нахь хъупхъэ парт сыддэсыгъэп. Бзыуцыфэу кІышъор осыгъэп.

Хьакурынэм ишыку зэкІэт шы ІапІэу пылъыр сэупкІат.

 Олахьа, Къэплъан, Іофышхом, сэ гу лъыстагь ар зисэшхом: хэт къышъхьапэн ар зынашъэ, зэрищэшъуна сипшъашъэ? Бгъэсэн ар пІонти, ра хьаблэ аслъанэу ыцІэ щыреІо: махълъэкІэ хихмэ ра чылэ, зыдэшэсыкІрэм гурэю: сэ — Сарэ сыгу рихьыгъ, ціыф резгъэшіэщтэп мыхъуни.

Ау, — Хьакурынэм ыхьыгь, къыфимыгъанэу лъыхъуни. 1959-рэ ильэс, Пщыжъхьабл.

дунаир зыфыримыкъурэм сызкі иуті эсхъырэр, сшіагьот.

Ар хъун, хы ШІуцІэу уалъэ — Іыгьэкіэу! — сиягьэ екімэ; щэрджэсмэ яхьаплъэ-къуаплъэ, сешакіоу сыфызэплъэкімэ.

Сытыркоп сэ. Сыурысэп! адыгэ пщынэ сыкъео. Хымэ чІыналъи ра сисэп. Ари щыІ ибэу зыгу къео.

ЗэкІэми ягугъу ЩымыІэр. ЗэкІэми аджы зэпыт зэблахъурэм гъунэ кlимыlэр. Сыд пае сшъхьа къымыубыт?

Адыгэ цІыкІур цэмых зышІхэрэр щыІ зимыгуапи. **Шыхьап**Іэу ау харэмых! КъыфзэІуарэх Іолимпи!

1988-рэ илъэс, Мыекъуапэ.

СимэркІо чъыг бжьэу къыпэlэ

Сятэжь піашьэу Кіэсэбэжь Шъэолъыхъу ыціэкіэ Джыри къашІэжьрэп насыпыр, симэркІо чъыг бжьэу къыпэІэ;

C3P

нсатели и поэты Альген

Тэмэшъхьа шъузэу гъунэгъур зэгуцафыпхъэ, къысхэщы.

Гу къабзэр бэм алъэlэсы.

Пчыхьэрэ ыдэжь сыхэкІы.

Нэкіэпэ кіыхьар дедзэкіы,

тхылъыбзэу ра зэсэдзэкІы.

КІэпхыны кІаком конэгъур

ра «ымышlахэу» къыдэщы.

— Щэ шіуціэм урагъэхьын. Тэ мыгъом ра укъысфикІи. Сызпыльыр ра нэпэмыкіи. О пшъашъэр, хэт угу рихьын?

Тэмэшъхьа шъуз рыгущыІэу зы усэ сэ ащ фэстхыгъэшъ, — «Фатим ар!» сюмэ, зищы эу къэщэнкІэ зэтеуцуагъэшъ,

Къэплъан, уилъэгъумэ — мэткІу: - Унэсыкъон ицумпэ. Ей! Уеlакъон, — сыгу ely, плъэгъун-фай шІэтэу ынэгу. 1964-рэ ильэс, Къырым хэку. Къалэу Альаштэ.

ХэлъынкІи хъун ащ псэкІод

Хэт лІагъэр къыгъэтэджыжьра? хэлъынкіи хъун ащ псэкіод; блэкІыгьэр хэт кІиджыкІыжьра? хэлъынкіи хъун ащ псэкіод; блэкІыгьэр хэт кІиджыкІыжьра? зытеты пленкэр мыкlод. Зэ, даІолъ: сянэ ымакъэ нысэгъухэр кІыгъух, — ипщыкъуи къэІунэу щыт ылъэмакъэ, етІани, ахэр сфимыкъуи. Къаигъэ сшІыгъэу кассетыр къыдэзгъэкІыгъ магнитолым. Ар мафэ къэс ра столым умыгьэшІагьо зэрытетыр. Ыгу узэу ныр къытефэнкіэ ичэти хэт ешхэ-ешъо; сынэгу кІэтэу, къыщэшъо видеомагнитофонкіэ. Хэт лІагъэр къыгъэтэджыжьра? хэлъынкіи хъун ащ псэкіод; блэкІыгъэр хъишъэу зыджыжьрэр, Тхьам ыцІэкІэ умыгъэкІод. 1994-рэ ильэс, Мыекъуапэ.

Тэмашъхьам ипшъэшъэ паси

Зыгорэ ащ къепэсакІо къысщыхъоу пцІы сыусыгьэп. Ыдэжь сихьанти щысакІо, пшъашъэр — лэгъунэ исыгъэп.

Бащэ есэю шіу слъэгъурэм. Бащэрэ — ищагу сыдахьа. Бащэрэ ар зэрыслъэгъурэм

къэщэны закъоу сызпылъыр, тэмашъхьам ипшъэшъэ паси.

къыхэкІэу нахэр зэхахьа.

къысфимыщэй псы таси;

Чэщ огум ит маза итеплъэ?

КІэлэ гъыб-щыб ау къылъэплъэ.

Тэ ау къисхын ащ имылъыр? —

Ныбжьыкъур зыдзрэр — щагу мэз. Зыгу цыкіу хъурэр — гулэз.

Чэщ огум ит маз зизакъор. Нэпс къыригъэхрэп гу махэм. Тэ къисхыжьын-гущ псэ закъор. Ра семыхъуапс зышІодахэм.

СирнэдэплъыпІзу гъэшІзныр къызэрысхьыгъэм фэнази. Спсэ и аш Іугьэ къыш Іэныр еспэсмэ — зышъхьа унази.

Зыгорэ ащ къепэсак къысщыхъоу пцІы сыусыгьэп. Ыдэжь сихьанти щысакІо, пшъашъэр — лэгъунэ исыгъэп. 1956-рэ ильэс, Пщыжъхьабл.

Хьау- шъыу

Зэблахъурэм гъунэ кlимыlэр, олахьа, сшъхьа къымыубыт; зэкІэми ягугъу ЩымыІэр, зэкІэри джы — хьаубыт.

«— ТІэкІу жьы къысІохьэ», — сІоу, гугъур – сиухэу! — къыздикІрэр къашІэ. Бэгъонэу пындж, ра ныбгъур къызхэпырхъыкірэри, сэшіэ.

Тыгъэри къепсышъ — шыкур! СиІо ащ диштэмэ — дэгъу. Чъыгэе лъэпкъыр— лъэкур: псы ратрэп, ылъапси — мэгъу.

Гугъу-мыгъур зэрихьыхынэу ыгу къэкІрэп бгым идэхагьэ, хьадрыхэ зыдихьыжьынэу гъуащэрэп игумэхагъэ.

« — Тэ къисхыжьына Нахьыпэр?» къэмапэу зыкъычІэсэсэ; сыплъэмэ — тхылъыпІэ тхьапэр хэгъэгум щызэрелъасэ.

Хьау-шъыу! Хабзэр хьа бзаджэу, чэу нэзым нэкІэ къыдэплъы;

джэнэтым кІон зихьисапыр, дин лъапіэкіэ къыздэіапыіэ.

Пэкіоціым щизэу ошъогур, сІагушъо — рыдэсэхьые; ско кІыІуи щыгъуаз джы ЧІыгур, къыблэмкІи — плъэрэр Охьые.

Іаттахьиятыр сыгу щизэу, сэлам зэсхыгъэм ескун си ДжэмэхьаткІэ нэмазэу тызыщзэІукІэ: шыкур.

Нэмаз зышІын зихьисапым, хэт иІизыни ра хэлъэп; ау, сэ къэсшІэжьрэ насыпыр ефэнд-Іимаммэ япіальэп.

СимэркІо чъыг бжьэу къыпэІэ. Джэнэтым кІон зихьисапым, джыри къышІэшъурэп насыпыр, дин лъапіэкіэ къыздэіапыіэ. 1957-рэ илъэс, Пщыжъхьабл.

УСАКІОУ КІЭСЭБЭЖЪ КЪЭПЛЪАНЭ КЪЫЗЫХЪУГЪЭР НЕПЭ ИЛЪЭС 70-рэ МЭХЪУ СЭСЭС

ШЪХЬЭЛЭХЪО Абу, филологие шіэныгъэхэмкіэ доктор, тхакіо.

Иусэхэр гъэнэфагъэх

— КІэсэбэжъ Къэплъанэ ипоэзие зэ къатегущыІэ: электроблокыр дэгъоу нэшэнэ шъхьаlэу зыцІэ къепІощтмэ апэрэр ар ежь авторым къыготэу дэлажьэхэрэр ипоэзие игеройхэу зэрэщытхэр ары. Ахэм ящыlакі, яіофышlакі, къэгъэлъэгъон пшъэрылъэу яІэр Къэпльанэ иусэхэм. Геройхэм ацІэхэри альэкъуацІэхэри гъэнэфагъэх. Къэугупшысыгъэ ахилъхьэу, ахигъахъоу, ахэр икъежьапІзу литературнэ тип къытзу арэп, зытетым тетэу, непэрэ мафэм ицІыфыкІэхэу, социалистическэ ІофшІакІэм ынапэ зыгъэпсыхэрэм япсэукІэ, яцІыфыгъэ уасэ фишІызэ, арыгушхо-

зыгъэцакІэрэр, унэ кІашъом гухьэрэ дахэ тезышъыхьэрэр, пневмотранспортым жьы рымыкІошъумэ, ащ псэ къыпызгъэкІэжьрэр, тхылъыпІэ сапэм чъыгаем нахь пытэу псэуалъэ хэзышІыкІырэр, къэралым ищыкІэгъэ дэдэ гофроящикхэр лэбэмыжъуакІэу «къыдэзыгьэтэкъухэрэр» арых Къэплъанэ ипоэзие зыфэгъэхьыгъэхэр. Ежьыри ахэм зэу ащыщ — иусабэ автобиографичн. Авторым ихьалэлыгьэ, игупцІэнагъэ усэ пстэуми апкъырылъ, ежь

Адыгэ Республикэм итхакіомэ я Зэіукіэ щытырахыгъэ сурэт.

зэриlуагъэу, «апч кофтэм» фэдэу, усэ пстэуми къапхырэщы.

псым зэрихьырэр.

тфырикъущт.

пэІуимыхьэрэр

ыгу къэбэгыщт.

ущымыІэ піалъ...

Тэ тиощхы фабэ

Тилэжьыгъэ шіапіэ

...Ау адыгэ

а хышхор

джа хышхом

адэмыехэр

Псы къизгъэчъыхьэрэр...

къалэу

псы пэкіэ едгъэшъощт.

зылъэгъугъэм,

Джаущтэу шыуаджэм фэдэу, гур ыгъэ-

узэу 1967-м тхыбзэкІэ апэдэдэ зымакъэ

къэзыІэтыщтыр КІэсэбэжъ Къэплъан

закъу арыгъэ! Джырэп, лІэшІэгъу ныкъо

фэдиз тешІэжьыщт, емыкІушхоу алъэ-

гъущтыгъэу, емызэгъыщтыгъэхэу, «Ку-

банскэ хыlэрышlым» къушъхьэу пэу-

фэдэу,

Икъущт

КІэсэбэжъ Къэплъан творческэ опыт гъэнэфагъэ зиІэ поэт. Поэт чъэпхъыгъ.

ЦУЕКЪО Юныс, Адыгэ Республикэм инароднэ τχακίν.

Синыбджэгъу ыІапэ пытэу сэубыты

Бэрэ игугъу сэшІыжьы, тыкІэлэ дэдэу 1958-м Шэуджэнхьаблэ тыщызэlукІэщт. КІэсэбэжъ Къэплъан усэ заулэ къысфеджэщт. Къэплъан илъэс зытlущкlэ сэщ нахыжІэщт. Лъэшэу сехьопсэгьагь бзэ дахи ыгъэюрышезу, ямышыке гупшысэ хьалэмэтхэри усэмэ акІоцІилъхьэу сшІошъ къызегъэхъум. Охътабэ ащ тешІэжьыщт. Ау усэмэ ащыщ изы сатырэ непэ къызнэсыгъэми стхьакlумнэlус щызэпэджэжьы: «...Тищыlaкlэ по-советскому гъэпсыгъэ...» Мэкъэмэ лъэшыгъэх.

ЕтІанэ къэлэдэс бын-унагъо тыхъужьыгъэу, КІэсэбэжъымрэ сэрырэ Мыекъуапэ тыщызэlукlэщт. Дзэ къулыкъури тпэкІэкІыгьэу. Къэплъан адыгэ радиокомитетым Іутэу, сэри шпагаткІэпсэшІ фабрикэм слесарэу сыщылажьэу. Ащыгъум, пчэныр губжи хатэм дэпкlагъ зэраloy, Ростов дэт университетым сычІэхьащт журналист сыхъунэу, бэрэ сызыфалІэщтыгъэ Литинститутым сыкІон сыфитэу тхылъ къызысамытыкІэ, къысэзымытыгъэри къэшІэгъуаеп, ыцІэ къесІощтэп. КІэсэбэжъми сэри шъыпкъэныгъэрэ шюшъхъу ныгъэшхорэ фытиІэу компартием исатырэмэ тахэтыгъ. Ау сэ джы прозэм ибгъагъэ зезгъэзылІэжьыщт, Къэплъанэ иапэрэ шІулъэгъу-поэзием зэрэфэшъыпкъэу къэнэщт. Пчыхьэ горэм, гумэкІыгъошхом ыгу зэрэзэІишІэжьырэр къыхэщэу, ауми ыгу жьы тlэкlу зэрэдигъэк Іыгъэр къыхэщэу, синыбджэгъу сыlукlэщт, тэрэз-тэрэзэу сэлам зэтхынэуи игъо тифэщтэп, зэрихабзэу, «моу къедэlу!» ыlони, усакlэу ытхыгъэм къысфеджэщт. Къеджэщтба, Къэплъан щэхъу ащ фэдэ типоэтмэ яслъэгъулІагъэп ыпэкІи ыужкІи, езбырэу къыІощт. Тиапэрэ зэІукІэгъу фэдэу, марышъ а пчыхьэм ыуж илъэс тІокluтlурэ хырэ тешlэжьыщт, усакlэу «Адэмыехэр псым ехьых» зыфиюрэм поэт

ныбжыкІэр къызэреджэгъагъэр непи сынэгу зэрэкІэт. Краснодар псыубытыпІэу рагъэжьагъэр арыгъэ зыфэгъэхьыгъагъэр. Гууз-лыузышхом сэри сызэльыригьэштэщт! Зэрэпсаоу тхыгьэр мы чіыпіэм къыщыстын слъэкіыщтэп, ау сборникэу «Псэм гыжь ешІы» зыфи-Іорэр къызэгуихмэ хэти еджэн ылъэкІыщт, мары ар зэриухыжьыщтыгьэр:

КІэсэбэжъ Къэплъан иунагъу.

..Адыгэхэр! Зызэрэжъугъэхьафизэрэм ціыф Іушмэ

къегъэплъ.

хэгъэгум сыпэгущыІэжьэу сыфаеп сыщыіэныр.

зиунэгъуачіэ

фикъарэу. зизтэкъухьагъэм уеплъыныр, сэркіэ етіани,

хэзэ, нэбгырэ горэхэр пчэгум къиуцощтых! Ау, ежьми лажьэу иІэр зэхифын ымылъэкІызэ, КІэсэбэжъым ипартбилет ащыгъум рагъэгьэтІылъыщт! Мыдэ Кавказ заом игъом зэрэхъущтыгъэу, адыгэ къуаджэхэмкІэ ар лъэхъан гузэжъогъугъ.

Джы усакІом къецэлэшхэщтыр зэп, тІоп: зыхэр шлюз-лъэмыджым тетэу ягушІогъощт: «Псыр къэкІо. Насыпыр къэкlо! ЩыІэкІэшІур къытфэкІо...» Адрэмэ ытхыгъэр хьапый-сапый къырагъэфэщт: «Хабзэм о дебгъаштэрэп, чъыг шъхьапэ укъыпымызыгъэмэ, укъызди-

зыгъэр тшІэрэп, пстэуми уапэуцужьы. Адыгэкъалэп — Насыпхьабл нахь...» «О кІэлэцІыкІур, уимыІофмэ уапылъ, партием ышІэрэ зэбгъэзэфэнэу...» Ыгу къэкІыжьыщтыр бэдэд.

Сыдэу пшІын, зыгорэхэр джары лъэгапІэм зэрэдэкІуаещтыгъэхэр, джыри зэрэдэкІуаехэрэри. Ежьым, КІэсэбэжъым, нэмыкі лъагъо щыі ыюу ышіэщтыгъэп, хьау, лъыхъущтыгьэп, къин пкіэнтіэпскіэ итворческэ-щыІэкІэ гъогу пхыритхъущтыгьэ. Къинышхо зэрагьэльэгъугьэ усакІу Къэплъанэ, гухахъуи, хэхъоныгъи къылэжьырэр зэкІэ чІинэжьэу, жьыбгъэжъ джэрыожъмэ шІузэралъэсэжьэу. Ау непэ а къончэгъэ, утын-къогъу къыкъоукІ пстэуми ягугъу къэпІэтыжьыныр шъхьэми къыхьыжьыщтэп. ИщыкІэгъэжьа, имыщыкІэгьэжьа... сшІэрэп. СшІэрэ закъор — зэкІэми Тхьэшхом ыпашъхьэ тихьажьыщт, хэтрэми ышІагъи, ыІуагъи ащ къыщыфаштэжьыщт.

Сэ сызэрыгушхорэр агъэстыгъэми агъэжъагъэми Къэплъан зыгу-зыкІуачІэу, пкъыягъэ хэлъэу непи къызэрэзэтенагъэр ары. Ибын-унагъокІи чІэнэгъэшхохэр ышІыгъэх. Ау шъыпкъэгъэшхорэ гупцІэнэгъэ-хьалэлныгъэрэ зыхэлъ цІыфэу, талант ин Тхьэм къызэритыгъэ усэкІошхо итамбыр къытенэжьыгъ. Ытхыгъэри бэ, гухэлъэу ыпэкІэ къэтыри макІэп.

Джыдэдэм КІэсэбэжъым, акъылыгъэ хилъхьэзэ, ІэнэтІэшхохэр егъэцакІэх. Ау ар бэмэ ашІэу сфэІощтэп, сыда пІомэ ыгъэсэжьхэу, ритэкъухьажьэу ныбжьи пчэгум ашІуилъэдэщтэп, щытхъупсыр къырагьэчъэхэу, ежьыри зигъэлъагэу макъэ ыгъэlоу гъэзет нэкlубгъуи иплъэгъощтэп; иусэ шІагьохэу, итхыгъэ лъэшхэри «Зэкъошныгъэми», нэмыкІхэми адэплъэгьощтхэп; журнал горэми иредколлегие ылъэкъуацІи ахэплъэгъощтэп. Самбырэу, тынчэу иІоф егъэцакІэшъ ичІыпІэ ис. Джы КІэсэбэжъ Къэплъан Урысыем иписательхэм я Союз и Адыгэ отделение иправление итхьамат; Адыгэ РеспубликэмкІэ Литературэ фондым идиректор; Урысые Федерацием художественнэ литературэмкіэ писательмэ я Союз и Координационнэ советэу зэхащагъэм изавотдел. НыбжьыкІэмэ яІэпэІэсэныгъэ хэгъэхъогъэнымкІэ, ятхылъхэр къыдэгъэкІыгъэнхэмкіэ сыдигьокіи Іэпыіэгьушіу афэхъу. Мы пстэумэ акІыІужьэу «Вольный горец» ыцІэу гъэзет къыдегъэкІы.

Хьазаб мыухыжь илъэсхэм къазэпырыкІын зигъэрет къыхьыгъэу, непэрэ Іофыгъо-гугъэ инхэм хьалэлэу афэлэжьэрэ синыбджэгъу пытэу-пытэу ыlaпэ сэубыты...

Адыгэ

Республикэм бжыхьасэхэм яІухыжьын бэдзэогъум и 12-м ехъулІзу зыщынагъэсыгъэр

Мыгьэ пстэумкіи бжыхьэсэ зэфэшъхьафхэу республикэм щыіуахыжьын фэягьэр гектар мин 93-м тІэкІу къехъущтыгь. Ащ щыщэу бэдзэогъум и 12-м ехъулІэу аугьоижьыгьэр гектар мин 85,8-м фэдиз. Ащ гектар телъытэу центнер 37,7-рэ къырахи, пстэумкІи тонн мин 323,5-м ехъу къахьыжьыгь.

Хьэу къагъэкІыгъэ гектар мин 14-м ехъум иІухыжьын аухыгъ. Ащ изы гектар центнер 38,7-рэ къырахи, пстэумки тонн 65-рэ фэдиз къахьыжьыгъ.

Бжыхьэ коцэу къагъэкІыгъэр гектар мин 78,2-м фэдиз хьазырыгъ, ар гъэрекІо ащ фэдэу Іуахыжьыгъэм нахьи гектар мин 13,5-кlэ нахьыб. Коц гектарым районхэм центнер пчъагъэу къащырахыжьыгъэр: Красногвардейскэр — 43,1-рэ, Шэуджэныр — 38,5-рэ, Кощхьаблэр — 38,2-рэ, Теуцожьыр — 37,3-рэ, Джаджэр — 36,9-рэ, Тэхъутэмыкъуаер — 30, Мыекъуапэр — 23,6-рэ. ПстэумкІи республикэм коцым къытыгъэу къыщахьыжьыгъэр тонн мин 266,5-м къехъу.

ДАУР Азэмат: «Мыгъэрэ Іоныгъор Къиныгъ»

кІэ бжыхьэсэ зэфэшъхьафхэр анахыыбэу къызщагъэкІыгъэхэр хъызмэтшlапlэу «Родинэр» ары. Мыгьэ ащ иІагь гектар 1302-рэ. Ащ щыщэу хьэм гектар 300 ыубытыщтыгъ, ар мэфэ заулэкІэ Іуахыжьыгъ. Гектар телъытэу хьэм центнер 37-м тІэкІу ехъоу къырахыгъ. Коцыр зыщапхъыгъагъэр гектар 1002-рэ. Ащ иаужырэ гектархэр непэ Іуахыжьых. Коцым изы гектар къытыгъэр центнер 38-рэ. Районым гурытымкІэ хьэми коцми гектар телъытэу къыщырахыгъэм а пчъагъэхэр центнери 4 — 5-кlэ нахь макlэх. Сыда ар къызыхэкІыгьэр?

Мы упчІэм иджэуап зэдгъашіэ тшіоигъоу зыіудгъэкіагъ хъызмэтшІапІэм иагроном шъхьаІэу Даур Азэмат.

- Азэмат, бжыхьасэу Іушъухыжынгъэхэр къызэрэшъотагъэхэм тыщыгъуаз. Гектар телъытэу къишъухыгъэр районым гурытымкіэ къыщагъэлъэгъуагъэм нахь макі. Сыда ар къызыхэкІыгъэу плъытэрэр?

— Тилэжьыгьэ хьасэхэм къатын алъэкІыщтыгъэм къыщыкІэным фэзыщагъэр макІэп. ГъэрекІо бжыхьэ дэгьоу гьэхьазырыгьэ чІыгум чылэпхъэ лъэпкъ мыдэйхэр анахь охътэшіухэм атефэхэу едгъэкіугьагьэх. КІымафэм ахэр язытеткІэ уезэгъынэу хэхьэгъагъэх, ау кІымэфэ мазэхэм осэу къащесыгъэр зэрэмакІэм фэшІ ящыкіэгьэщт шынэгьакіэр чіыгум ІэкІэхьагьэп. Гъатхэм бжыхьасэхэр мыдэеу техьэгъагъэх, дэгъоу минеральнэ чІыгъэшІухэмкіи тяшіушіагъ. Гъатхэми ощхыр мэкІэ дэдагьэти, охътабэ огъоу лэжьыгъэхэм зэпачыгъ. А пстэум къахэкІэу хьэми коцми уахътэу рахын фаем лъыкІэмыхьэу пасэу ягьо

Красногвардейскэ районым- хъугъэ. Джары мыгъэ тхьэмэфэ зытіущкіэ нахь пасэу Іоныгьор едгъэжьэн фаеу зыкІэхъугъэр. А пстэум къахэхъожьыгъэх Іоныгъо ыкІи бэдзэогъу мазэхэм ощхышхоу къещхыгъэхэмрэ заулэрэ зэкlэлъыкloy къехыгъэ ошъухэмрэ. Джары тибжыхьэсэ хьасэхэу лэжьыгьэ дэгъукІэ къытэтэнхэу тызщыгугыщтыгьэхэм джы къарыкІырэм тыфэзыщагъэр.

> – Арэущтэу щытми, къэжъугъэк Іыгъэр шъуугъоижьын фае. Комбайнэ тхьапша шъуибжыхьасэхэр зэрэгушъухыжьыхэрэр?

— Комбайни 4 тиІэр. «Клаасэу» ыкІи «Акросэу» зырыз, «Донэу» 2. Ахэм Іоф языгъэачІэзыщырэ машинэхэм арысхэми ацІэ къытфеІу.

— Ащ фэдэ кІэлэ дэгъухэри тиІэх. КамАЗ-м исхэу илъэс пчъагъэ хъугъэу Іоныгъом хэлажьэхэу, лъэшэу тызыгъэразэхэу тиІэ шоферхэр КІыкІ Алый, Бысыдж Мурадин, Ягъумэ Рэмэзан, Блэгъожъ Юр. Мыхэм ямашинэхэр ренэу хьазырых, ащ ыпкъ къикІэу комбайнэхэр щагъэтыхэрэп.

- Комбайнерхэу ыкІи шоферхэу Іоныгъом зэхэщакіоу иіэхэм лэжьэпкіэ дэгъу aloкlэжьа?

Лэжьыгъэу къаlожьырэм ыкІи зэращэрэм ипчъагъэ елъытыгъэу лэжьапкіэу аіукіэрэр

шІэрэ механизаторхэр Николай Алифиренкэр, Александр Корневыр, Виталий Косиновыр. Анцокъо Валерий. Ахэр тызгъэрэзэхэрэ закіэх.

— Анцокъоу зыфэпlyaгъэр бэшіагъэу нэіосэ дэгъу къытфэхъугъэу, Іоныгъо къэс тызыІукІэмэ комбайнэм кІэлъырытэу сурэт зытетхы-щтыгъэ Кущыку сыдэущтэу фыщыта?

— Джа шъушІэрэ Кущыкум икІал. Ежьым ыныбжь фэшІ Іоф ымышІэжьырэми, Іоныгьо мафэхэм кlалэхэм къахэхьэ, зэкіэми упчіэжьэгьоу яі.

- Комбайнэхэм лэжьыгьэхэр

макІэп. А лъэныкъомкІэ ахэм мыразэу зи къахэкІырэп.

— Іоныгъо мафэхэм губгъом итхэм ягъэшхэн сыдэущтэу зэхашъущэра?

— Ащкіи зэкіэ кіалэхэр тэгъэразэх. Тракторым пышІэгъэ прицепэу шъхьэ зытелъэу столрэ пхъэнтІэкІухэмрэ зэрытхэм исхэу ыпкІэ хэмыльэу тІо губгъом щытэгъашхэх.

— Хыпкъхэми шъуадэ-

- Комбайнэхэм ауж итхэу хыпкъ шъхьашъор тырагъэушъэбыкІы. Лэжьыгъэр зытетхыжьыгъэм щыщэу гектари 130-мэ натрыфыр ащытшІэжьыгъ.

<u>Центнер 45-рэ</u>

Красногвардейскэ районым щыщ селоу Садовэм щыпсэухэрэ Герасимовхэм яунагъо зэхищэгъэ мэкъумэщышІэ-фермер хъызмэтшаппэм чыгоу фэгъэзагъэр гектар 500. Ащ щыщ гектар 260-м бжыхьэ коцыр къыщагъэкІыгъ. Ащ иІухыжьын зыфежьагъэхэр мэфэ шіукіае хъугъэу ощхэу къещхыгъэхэм Іоныгъор зэпагъэугъагъ, джы коцым иугъоижьын падзэжьыгьэу зы комбайнэкІэ Іуахыжьы.

Селом пэмычыжьэу щылъ коц хьасэу тызэкІолІагъэм комбайнэу «Акрос» зыфиlорэм фэдэ къыщекокы. Ибункер коцыр из хъугъэу тыздэщыт хьэсапэм ар къыщэуцу. Ащ къехы лІы зишІугъор. Сэлам зетхырэ нэуж тиупчІэхэр фэтэгъазэх Владимир Герасимовым (сурэт къытетэхы).

- Іоф зэбгъэшІэрэ комбайнэр шъошъуия, Іоныгъо мафэхэм сыдэущтэу закъыщигъэлъагъора?

Комбайнэр лизингк
тъэрекІо тщэфыгъэ, техникэ тегъэпсыхьагъ, — elo Владимир. Мары шъукъысэплъ, пчэдыжь езгъэжьагъэу щэджэгьоужым нэс непэ Іоф рысшІагь, сищыгьы-

ни сэри тыкъэбзэ-лъабз. Икабинэ тегьэпсыхьагь, мэфэ жьоркъыми ар чъыІэтагъ.

— Коц гектар 260-м щыщэу тхьапша Іушъухыжьыгъэр?

— Мы сызыхэт хьасэм щыщэу гектари 10 къэнэжьыгъ, фэшъхьаф чІыпІэ джыри щытиІ гектар 70-рэ. Тыугъоижьыгъахэм гектар телъытэу центнер 45-рэ къытыгъ. Шъыпкъэ, нахьыбэкІэ тыщыгугъыгъ, ау чІыопсым изытет тихьасэхэм зэрар арихыгъ. Ощхыхэм ауж коцышъхьэхэм шlукlaey цэхэр арытэкъугъэх.

— Хэтха Іоф къыбдэзышІэхэрэр?

 СикІэлитІу. Нахьыжъэу Николай шіэхэу мыщ къэкіонышъ, сэ счІыпІэ комбайнэм Іоф ригъэшІэщт. НахьыкІэри мары къэсыгъ, машинэм исэу комбайнэм ащ лэжьыгъэр чІищыщт.

— ЗичІыгу Іахь бгъэлажьэхэрэм сыда япты-

– Пай пэпчъ лэжьыгъэ килограмм 1200-рэ, шъоущыгъу дзыо, дэгъэ литрэ 30 ятэты, зэкІэри къытфэразэх.

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЛІЭХЪУСЭЖЪ Хьаджэрэтбый.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр: Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб

Орэдыю ныбжыкізу Апэнэсэ Астемир Іоныгъо мазэм Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние концерт къыщитыщт. Концертым ипрограммэ зыфэдэщтыр, гъэхьазырын Іофхэр зэрэкіохэрэр зэдгъашіэмэ тшіоигьоу Астемир гущыіэгьу тыфэхъугь.

- Астемир, уиціыкіугъом къыщегъэжьагъэу Адыгеим ущашіэ, уиорэдхэр шіу щалъэгъух.
- Мы республикэм гукъэкІыжь дахэхэр фысијэх, сиціыкіугъо мыщ щыкІуагъ.
 - Аужырэу Мыекъуапэ узыщы агъэм илъэс заулэ тешіагъ, концертхэри къызымытыгъэхэр бэшlагъэ. Таущтэу ціыфхэр къыппэгъокіынхэу пшіошіыра?
- Шъыпкъэу пlощтмэ, тlэкlу сэщынэ, ау сиорэдыкІэхэр цІыфхэм агу рихьынхэу къысшюшы. А илъэс заулэм хэхъоныгъэу сшыгъэхэмкіэ ціыфхэм садэгуащэ сшІоигъу. Программэр нахь гъэшІэгьон зэрэтшІыщтым тыпыль. Сэщ нэмыкІэу, къыздеджагьэхэу, синыбджэгъу орэдыІохэр, къэшъуакІохэр концертым хэлэжьэщтых.
 - Мэлылъфэгъум и 14-м концертыр Москва къызэрэщыжъугъэлъэгъуагъэм тыщыгъуаз. Таущтэу къыппэгъокІыгъэха?
 - «Пусть летают ангелы» ащ

шъхьэу фэтшІыгьэр. Орэдэу стхыгъэхэм ащыщ ар ыцІ. КъекІолІагьэхэм зэкІэми агу рихьыгь, Кавказми фэдэ къэгъэлъэгъонхэр къыщыттынхэу итхъухьагъ.

Іоныгьо мазэм Адыгеим, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым концертхэр къащыстыщтых. Мы уахътэм гъэхьазырынхэр макlox, мафэхэу зэхахьэхэр зыщыІэщтхэр тэгъэнафэх. Зы тхьамэфэ кІоцІым зэхэтщэнхэу тыфай, сыда пІомэ концертым хэлэжьэщт артистхэр Москва къикІыщтых.

— Еджэныр къэуухыгъ, сыда джыдэдэм Іофэу пшІэрэр?

 Илъэси 3-кlэ узэкlэlэбэжьмэ, театральнэ искусствэмкІэ Къэралыгьо академиер къэсыухыгь. Джы Щукиным ыцІэ зыхьырэ театрэм, Сергей Безруковым итеатрэ. эстрадэм итеатрэ loф ашысэшІэ. Зэныбджэгъухэм зэхэтщэгьэ театрэ ціыкіоу «Жив» зыфиІорэми сыхэт. Урысыем игупчэ каналхэм ащыщ къытырэ къэгъэлъэгъонэу «Большая разница» зыфиюорэми сыщышъулъэгъун

шъулъэкІыщт. Ащ нэмыкІзу, американскэ режиссерэу Уоррэн Карлайл имюзиклэу «Чаплин» зыфиІоу Петербург щагьэуцурэм роль шъхьа вр кънщысшвищт. Бэдзэогъу ыкІи шышъхьэІу мазэхэм ащ Іоф щысшіэнэу сыкіощт.

— Уиорэдыкіэхэр зытет диск тептхагъ. Сыда ахэр зыфэгъэхьыгъэхэр?

- Зэкіэмкіи ащ орэд 16 тет, нахьыбэр сэ сыусыгъэ. Ахэр Кавказым, Мыекъуапэ, Налщык, шІульэгьуныгьэм ыкІи нэмыкІхэм афэгъэхьыгъ. Лъэпкъ орэдхэри хэтых. Дискым итетхэнкІэ Хъопсэрыкъо Мурат ІэпыІэгъу къысфэхъугъ, ащ «тхьауегьэпсэу» есІомэ сшІоигъу. СиорэдыкІэхэмкІэ цІыфхэр згъэгушІонхэу сыфай.
 - Астемир, мары уеджэ-

гъах, Іофи ошіэ, лъэгэпіэ гъэнэфагъэхэм уанэсыгъ. УигъашІэ зыдэбгощын пшъашъэ урихьыліагъэу щытба?

- Хьау, джыри сыІукІагъэп, унагъо сшІэным иуахътэ джыри къэмысыгъэу сэ сеплъы. Ау сыгукІэ зыдэсІыгъыр зы — сыздэщыІэм емылъытыгъэу, къэсщэщтыр адыгэ пшъашъ (мэщхы).
 - Уиконцерт Іоныгъом дэгъоу кіонэу, уигухэлъхэр къыбдэхъунхэу сыпфэлъalo.
- Тхьауегъэпсэу. Сурэтым итыр: Апэнэсэ Астемир.

Дэгущы*Іагъ*эр ШХОНЧЫБЭШІЭ Рузан.

Урысые географическэ обществэм АдыгеимкІэ икъутамэ хэтхэу сурэттехэу Юрий Бурлакрэ (Ермэлхьаблэ щыщ) отставкэм щыІэ дзэ врачэу Евгений Супрунрэ (Мыекъуапэ щыщ) Тыркуем къыщыублагъэу Урысыем нэс хы ШІуцІэмкІэ къесынхэу загъэхьазыры.

Зэрагъэнафэрэмкіэ, мэфэ

25-рэ ахэр «гъогу» тетыщтых. ит къалэу Орду къыщежьэщтых, Есыщтыр Юрий Бурлак (ыныбжь илъэс 50-м кlахьэ), Евгений Супрун плотым тесэу ащ ыуж итыщт — ипсауныгъэ лъыплъэщт, ыгъашхэзэ ышІыщт. ТІэкІу загъэпсэфынэу ыкІи шхэнхэу зэпыугъохэр ашІыхэзэ, мафэм сыхьат 13 фэдизрэ есыщтых.

къалэу Шъачэ Іофтхьабзэр щызэфашІыжьыщт. Гъогууанэр километрэ 400 фэдиз мэхъу.

Шъачэ щыкІощт Олимпиадэм ыкІи псауныгъэр къэуухъумэн зэрэфаем мы Іофтхьабзэр афэгъэхьыгъэщт.

Ар пстэуми къахэзыгъэщырэмэ Мы мазэм и 20-м Тыркуем ащыщ Юрий Бурлак ятІонэрэ

купым хэхьэрэ сэкъатныгъэ зэриІэр. Ытхыпкъ мызэу операцие ашІыгъ. Врачхэм къызэрэраІуагъэм тетэу есыным нахь пылъ хъугъэ.

Илъэс пчъагъэрэ ащ зигъэхьазырыгъ, хы ШІуцІэм гъогуонэ кІыхьэхэм ащесыгь.

Джы ыпэ илъ Іофым епхыгъэ пстэуми зыфагъэхьазыры, Краснодар краим ошіэ-дэмышіэ ІофхэмкІэ икъулыкъу къэгъэнэжьакІохэм адэлажьэх, гьогууанэу зыщесыщтыр ауплъэкlу. Іэкlыб къэрал ІофхэмкІэ Урысыем и Министерствэ ІэпыІэгъу къафэхъугъ, щынэгьончъэным тегьэпсыхьэгьэ аужырэ гъэхьазырынхэр зыфэдэ къэмыхъугъэ Іофым фашіых.

МашІор щынэгьончъэнымкіэ шіэгьэн фаехэм, псым зэрэщызекІонхэу щытымкіэ шапхъэхэм къулыкъум иіофышіэхэм сабыйхэр нэІуасэ афашІыгъэх. Нэрыльэгьу ІэпыІэгьоу агьэфедагьэр мэшІо-

ащыкІуагъ.

фэ лъэхъаным илъэс къэс зэхащэх. Мыекъопэ районым щылэжьэрэ кІэлэціыкіу зыгъэпсэфыпіитфымэ джыри фэдэ егъэджэнхэр мы гъэмафэ ащыкІощтых.

Ошіэ-дэмышіэ Іофхэмкіэ УФ-м и Министерствэ Адыгеимкіэ и Гъэіорышіапіэ лъыплъэн-пэшІорыгъэшъ Іофтхьабзэу «Отдых» зыфиюрэр зэхищагъ. Мыеопэ районым ит псэупіэу Каменномостскэм щылажьэхэрэ кіэлэціыкіу зыгъэпсэфыпіэхэу «Горная» ыкіи «Лань» зыфиlохэрэм ар

гъэкІосэ машинэр ары.

Мыщ фэдэ Іофтхьабзэхэр гъэмэ-

къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

> Редактор шъхьаІэр ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр мэщліэкъо Саид

Редактор шъхьаІэм игуадзэр пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр ХЪУРМЭ Хъусен

Редакциер зыдэщыІэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр,

197. Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-

гъэр: Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> Пчъагъэр 4035 Индексхэр 52161 52162 Зак. 2595

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

